

Innspill til Lied-utvalget –fremmedspråkavdelingen ved Polarsirkelen videregående skole

Hovedanliggendet vårt for denne uttalelsen er at vi vil understreke hvor viktig vi synes fremmedspråkenes fortsatte eksistens og status i skolen er. Vi ønsker at fremmedspråk skal ha en større status og betydning enn det har i dag, at det er flere elever som leser og bruker fremmedspråk, og at fremmedspråk er tilgjengelige for flere elever enn i dag, ikke færre.

Lied-utvalget trekker frem en rekke interessante spørsmål når det gjelder fremmedspråkfaget i norsk skole i dag. Det pekes blant annet på at elever som ikke har valgt fremmedspråk på ungdomsskolen, får uheldige konsekvenser dersom de velger studieforberegende utdanningsprogram på videregående. Selv om elever blir oppfordret til å fortsette med samme språk i fem år, velger svært mange elever å starte med et nytt språk på nivå 1 på VG1. Dermed har de to forskjellige språk på nivå 1 i løpet av sin skolegang, men ingen på nivå 2. På ungdomsskolen kan arbeidslivsfag kun velges, hvis en velger bort fremmedspråk. Som Lied-utvalget påpeker er det behov for fremmedspråkkompetanse også i mange praktiske fag, som eksempel restaurantbransjen, hotell og service, ingeniørfag og mange flere, hvor det vil være en fordel å ha kompetanse i mer enn engelsk.

Vi mener som sagt at fremmedspråk er et viktig fag, og at så mange som mulig i vår globale verden bør lære det. Å lære et fremmedspråk er for mange et første steg mot senere utveksling, student- og arbeidsmobilitet. Å lære å lære er da også et av de viktigste momentene i fagfornyelsen, og Norge og verden blir mer og mer flerspråklig. Man skal heller ikke glemme at fremmedspråk er et dannelsesfag, og et viktig fag for å oppfylle kravene til overordnet del av læreplanen. Opplæringslova §1-1 poengterer at «opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapet til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.» Vi mener at skolen står bedre rustet til å oppfylle disse kravene for de elevene som lærer fremmedspråk.

Vi ønsker derfor obligatorisk fremmedspråk på ungdomsskolen, som vil øke utbredelsen av fremmedspråk i befolkningen. Dette vil fjerne de kompliserte kravene til timer og fordypning som Lied-utvalget peker på, samt ta bort de uheldige konsekvensene for de som ikke velger fremmedspråk på ungdomsskolen. Flere vil få muligheten til å ta nivå 3. Ved å fjerne 1+2 ordningen gir man større valgfrihet til elevene på studiespesialiserende programområder og et likeverdig språkopplæringstilbud. 1+2 ordningen oppleves som negativ, og har mange uheldige konsekvenser for elevene, som for eksempel manglende privatisteksamen og av tap av fordypningspoeng fra andre programfag. Vi ser helt klart for oss at dette kan medføre utfordringer for små skoler og kommuner, men mener at man gjennom innovative og av og til utradisjonelle modeller, f.eks. på interkommunalt nivå, vil kunne finne løsninger på disse utfordringene. Og på samme måte som fremmedspråk bør være tilgjengelig for elever på yrkesfag, bør tilbudet også være så likt som mulig uavhengig av hvor man bor.

Mo i Rana, 29. oktober 2019

May K. Vårhus – Avdelingsleder i fremmedspråk

Alf Helge Straumfors – Fagkoordinator i fremmedspråk